

יצירתם, פועלם והשפעתם של הרב כלפון משה הכהן וחכמי תוניסיה בעת החדשה

ימים שני-שלישי, א'-ב' שבט תש"ף, 27-28 בינואר 2020
אוניברסיטת בר-אילן

יום שני, א' שבט תש"ף, 27 בינואר 2020
אולם פלדמן (301), אוניברסיטת בר-אילן

10:00-09:30 התכנסות וכיבוד קל

11:00-10:00 מושב פתיחה

יו"ר: ד"ר שמעון אוחיון, מנהל מרכז דהאן אוניברסיטת בר-אילן

דברי ברכה:

מר זהר ינון, מנכ"ל האוניברסיטה

פרופ' ירון הראל, דיקן הפקולטה למדעי היהדות

הרצאת פתיחה:

פרופ' צבי זוהר, אוניברסיטת בר-אילן

הרב כלפון משה הכהן - גדול חכמי תוניסיה במאה העשרים

11:15-11:00 הפסקה

13:00-11:15 מושב ראשון: השכלה וציונות

יו"ר: פרופ' ירון צור, אוניברסיטת תל-אביב

פרופ' חיים סעדון, האוניברסיטה הפתוחה ומכון בן צבי

**"הילכו שניים יחדיו בלתי אם נועדו?" עו"ד אלפרד ולנסי
והרב כלפון משה הכהן**

ד"ר דוד ביטון, הקריה האקדמית אונו

נאורות ים תיכונית: בין הרב משה כלפון הכהן לאלבר ממי

ד"ר מיכל אוחנה, אוניברסיטת בר-אילן

**בין אריסטו לרשב"ץ ובין תלמי לקופרניקוס - עיונים בהגותו של
הרב שמואל טייב**

פרופ' יוסף יובל טובי, אוניברסיטת חיפה

הרב כלפון משה הכהן וחכמי ארץ ישראל

14:00-13:00 הפסקת צהריים

15:30-14:00 מושב שני: ציונות, מודרנה וחילון

יו"ר: ד"ר אפרת אביב, אוניברסיטת בר-אילן

מר הראל מקייס, מכללת הרצוג

ספר 'דרכי משה' – בין מסורת למודרנה

מר חיים שרקי, אוניברסיטת בר-אילן

יחסו של הרב כלפון להרצל ולאופייה החילוני של התנועה הציונית

ד"ר אילה שקלאר, אוניברסיטת בר-אילן

"קרן הקיימת קדושה כקופת ר' מאיר בעל הנס" – שורשים, ביטויים ואתגרים בקשרים הייחודיים של חכמי טוניסיה עם הקרנות הלאומיות

ד"ר רונאל עטיה, מכללת אורות ישראל

ניתוח השקפתו של הרב כלפון בסוגית הגאולה לאור התכתבותו עם הרב ניסים נחום מטריפולי

15:45-15:30 הפסקה

17:15-15:45 מושב שלישי: כתיבה

יו"ר: פרופ' אפריים חזן, אוניברסיטת בר-אילן

גב' יעל ברוך, האוניברסיטה העברית בירושלים

יְקַנֶּה לְךָ חֶבֶר – על מקומה של הכתיבה בדרכם האישית, החינוכית והציבורית של הכמ"ה, רבותיו ותלמידיו

ד"ר לוי יצחק קופר, מכון פרדס לחינוך יהודי

כיצד מלמדים רבנים לכתוב שו"ת: פרק מתוך משנתו החינוכית של הרב כלפון משה הכהן

פרופ' צבי זוהר, אוניברסיטת בר-אילן

תחיית שיטת הרב כלפון בהכשרת תלמידי חכמים לכתיבת שו"תים, בבני ברק של שנות האלפיים

🎵 תכנית אמנותית משולבת בין ההרצאות 🎵

יום שלישי, ב' שבט תש"ף, 28 בינואר 2020
אולם בק (410), אוניברסיטת בר-אילן

10:30-10:00 התכנסות וכיבוד קל

12:30-10:30 מושב רביעי: לשון ותפילה

יו"ר: פרופ' אורה שורצולד, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' אפרים חזן, אוניברסיטת בר-אילן
הלשון העברית במשנתו של הרב משה כלפון הכהן

מר לירון יצחקי, אוניברסיטת בן גוריון בנגב
משנתו הדקדוקית של רבי דוד הכהן בספרו שירי דוד על רקע
ההשכלה בתוניסיה

פרופ' משה עמאר, המכללה האקדמית אשקלון
הגעת משפחת פרץ לג'רבה ותרומתה

ד"ר אילת קמינצקי, אוניברסיטת תל-אביב, מכללת אורות ישראל
שינויים בנוסח התפילה: מסורת ודקדוק בתפיסתו של הרב כלפון
משה הכהן

13:30-12:30 הפסקה

15:00-13:30 מושב חמישי: משפט והלכה

יו"ר: ד"ר יעקב חבה, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' אביעד הכהן, שערי מדע ומשפט
תרומת חכמי תוניסיה לפיתוח המשפט הציבורי העברי:
עיון ראשוני

פרופ' אלימלך וסטרייך, אוניברסיטת תל-אביב
מעמדה המשפטי של האישה הנשואה בתוניסיה בעידן המודרני

ד"ר אמיר זוארץ, אוניברסיטת בר-אילן
מדיניות הפסיקה של הרב כלפון משה הכהן בתחום דיני
המשפחה

15:30-15:00 הפסקה

17:00-15:30 מושב שישי: התפתחות היצירה התורנית

יו"ר: **מר יגאל ביבי**, חבר הוועדה הציבורית של מרכז דהאן

ד"ר **יובל חרובי**, אוניברסיטת תל-אביב

ספר "משכנות הרועים" לר' עוזיאל אלחאיך כמקור לחקר התגבשות מסורת הפסיקה של תוניסיה במאה השמונה עשרה

הרב **בנימין רפאל הכהן**, רב מושב ברכיה

**"המהנדסים" – ר' מרדכי אמייס הכהן והרב כלפון משה הכהן-
בוני התורה בג'רבה ובקהילות דרום תוניסיה אחרי התרע"ה - 1915**

ד"ר **ירון זילברשטיין**, המכללה האקדמית חמדת הדרום

**התלמוד הירושלמי בפרשנותו ובפסיקתו ההלכתית של הרב כלפון
משה הכהן**

חברי ועדת ההיגוי של הכינוס:

פרופ' צבי זוהר, פרופ' הרב משה עמאר, פרופ' ירון הראל,
ד"ר רונאל עטיה וד"ר שמעון אוחיון

דמי השתתפות:

20 ₪ ליום אחד / 40 ₪ לשני ימי הכנס.

בתשלום מראש בכרטיסי אשראי

להרשמה:

מרכז דהאן, 03-5317959, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן

E-mail: Dahan.center@biu.ac.il

בשיתוף הקתדראות:

קתדרה ע"ש יקותיאל וחנה קליין לתולדות הרבנות באירופה בדורות האחרונים.

הפקולטה למדעי היהדות, המכון לחקר הציונות הדתית ע"ש ד"ר זרח ורהפטיג,

והקתדרה לחקר הציונות הדתית ע"ש ד"ר יוסף אורגלר.

הקתדרא למנהיגות בעיתות מצוקה ע"ש ההורים של הרב לאו.